

Калініченко В. Ю.,
студент КМ-2А курсу юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Правові реформи, які відбуваються в Україні, формування правової держави значно збільшили роль права у повсякденному житті людини. Поширення юрисдикції судів на всі правовідносини та їх правильне розуміння (ст.124 Конституції України), призвело до того, що інтенсивність правового життя дедалі зростає: сучасний індивід опиняється у правових ситуаціях значно частіше, ніж у радянський період. Правова ситуація є невід'ємним елементом буття людини у теперішньому суспільстві. Цей аспект людського існування потребує філософсько-правового осмислення, адже саме у повсякденному житті право здійснюється, перетворюючись із абстрактних приписів у константу сумісного буття.

За цих умов неминуче постає проблема онтологічного статусу права, відмінного від закону. Адже, замість принципу верховенства закону в Конституції України (ст.8) закріплено принцип верховенства права. Місце закону як універсального критерію для оцінки певних явищ та процесів заступає право, яке дозволяє осмислити не лише юридично значуще діяння чи подію, але й критично поглянути на той чи інший закон.

На підставі цього можна констатувати наявність низки питань стосовно природи права, способу та структури його буття і тлумачення. Необхідно зазначити, що вказані положення Конституції не є “програмними”, а являють собою норми прямої дії (ст.8). З цього можна зробити висновок, що проблема реалізації конституційного принципу верховенства права є не стільки “академічною”, як практичною, оскільки переходить у площину виконання норм Основного Закону.

Саме потребою у наповненні реальним змістом конституційного принципу верховенства права, необхідністю визначення способів та структури існування права і обумовлюється актуальність правильного тлумачення конституційного права. Таким чином, проблема буття права та його правильного тлумачення у правовій ситуації є нагальним питанням, яке потребує розробки та вирішення саме на даному етапі розвитку українського суспільства.

Потрібно вказати на наявність потреби у розв'язанні низки досі невирішених проблем стосовно тлумачення та реалізації конституційного права, а також у виявленні екзистенціально-онтологічного сенсу конституційно-правової ситуації, яка осмислюється соціумом на основі онтології права.

Для вирішення низки проблем в конституційному праві вагомим завданням є з'ясування та вирішення проблем тлумачення та реалізації конституційних норм та перспективи їх модернізації. Поставленою метою обумовлені наступні задачі: визначення проблеми реалізації і тлумачення конституційних норм; впорядкування існуючих підходів до

конституційно-правової ситуації, виявивши їх переваги та недоліки; з'ясування онтологічного смислу правової ситуації; визначення основних причин проблематики конституційного права; визначення ролі Конституційного Суду України у тлумаченні Конституції України; проведення порівняльного аналізу тлумачення конституційного права в інших країнах; визначення шляхів вдосконалення тлумачення Конституції України; можливість та перспективи модернізації Основного закону.

Тлумачення Конституції України — особливий вид правової діяльності Конституційного Суду України, спрямований на охорону Основного Закону, забезпечення стабільності конституційного ладу, гарантування прав людини і громадянина, усіх форм реалізації права, попередження всіх видів правопорушень.

Для правильного тлумачення конституційних норм сучасної України потрібна модернізація Конституції України. Оновлена Конституція має бути орієнтована на утвердження людини як найвищої цінності суспільства і держави. І в цьому зв'язку створення належних конституційних засад для реформування правосуддя і місцевого самоврядування є першочерговими завданнями конституційного процесу [4]. Оновлення Конституції - нагальна потреба часу. Але якість стосунків суспільства з Основним законом - не менш актуальна сьогодні. Відповідально ставитися до визначальних правил державно-суспільного життя не лише має, а й повинен, кожен із нас! Саме ця ознака є головною у визначенні «держава з верховенством права».

Необхідно підготувати такий проект змін до Конституції, який відповідатиме вимогам усього українського суспільства. Модернізація Конституції - одна з найважливіших і найактуальніших завдань на сучасному етапі розвитку України і рішення цього завдання вимагає системного, професійного та відкритого підходу як безпосередньо до змісту оновленої Конституції, так і до процесу підготовки пропозицій щодо її вдосконалення.

Зміни до Конституції мають вноситися лише в порядку, визначеному розділом XIII чинної Конституції України, тобто за обов'язкової участі Верховної Ради.

Оновлена Конституція повинна бути орієнтована на утвердження людини як найвищої цінності суспільства і держави. І в цьому зв'язку створення належних конституційних основ для реформування правосуддя і місцевого самоврядування є першочерговими завданнями конституційного процесу.

Модернізація Конституції - одна з найважливіших і найактуальніших завдань на сучасному етапі розвитку України і рішення цього завдання вимагає системного, професійного та відкритого підходу як безпосередньо до змісту оновленої Конституції, так і до процесу підготовки пропозицій щодо її вдосконалення.